

ÁR NDUÍ AR TESALONISENSE

Ar 'bet'o he'mi bi 'yot'a ar Pablo bi
mempa ya me Ntesalonika

Ar nzengwa

1 Nuga dar Pablo, ar ku Silbano
ne ar ku Timoteo, di peñahe
nunar he'minu nu'ahu gar gamfihu
me Ntesalonika, gi 'buhwihup'u Jö
ar tsi Dada mhets'i ne ar tsi Hmu
Hesukristo. Jö ma Dadahu da 'ra'ahu
n'ar hogam'ui ne da hwæk'ahu yá
ñho.

Yá hogam'ui ya gamfi me Ntesalonika

² Hyax'mu di umfe njamödi Jö
xka jamfihu gi gathohu, ne hindu
tsayahe di afe Jö da maq'ahu.

³ Nú'mu di afe Jö ma Dadahu, di
beñhe hangu xka mpehu, ne tengu
ar ts'edi xi 'ra'ahu ri jamfihu ne
ri mhötehu, ne hanja gi pe'su ar
ts'eti gi to'mhu da penga ar tsi Hmu
Hesukristo.

⁴ Tsi kuhu xa mö'ahu Jö, di pöhe
xi hwañ'a'ihu'ö.

⁵ Nú'mu nda hös'ahe ar hoga mhö,
hinge honse ya mhö da xi'ahe. Da
möñhe hár ts'edi ár Hñö Jö, ne ndi
pöhe xiñho majöni nö'ö da xi'ahe.
Ga hyandasehu ma m'uihe nú'mu

ndi 'buhwihup'u ndi hoñhe ngi
'buhu xiñho.

⁶ Nu'ahu ga teñhu ma m'uihe ne
ár m'ui ar tsi Hmu Hesukristo. Ga
hñömfu ár mhö, mödi ga thohu nzeye
ya nt'utsa. Ne ngi johyahu ngetho ngi
pe'sfu ár mfats'i ár Hñö Jö.

⁷ Jange gatho ya ku me Nmasedonia
ne Akaya temp'atho ri m'uihu.

⁸ Xka jafu xi nxanga ár mhö Jö,
hinge honse Nmasedonia ne Akaya,
hagatho födi xka jamfibihu ár mhö
Jö. Jange nuje 'mu, hinge mahyon
te ga möñhe, gatho födi.

⁹ Ngetho gese'u mpede benga nú'mu
nda tsoñ'ahe, ne hanja ga 'yoxu nö'ö
ndi möñhe. Ne hanja ga hyehup'u ngi
ndöñhu ri tsitahu emp'ö, ne gi pefu
Jö togo majöni ne hö ar te.

¹⁰ Ne pe'ü hanja gi to'mhu ár T'u
Jö xta 'ñe mhets'i nö'ö bi mengi bi
nte. Gehnu ar Hesu pokagihu hinda
zukagihu ar döta mfei ba ep'u.

Nunar 'befi bi mëhnu Ntesalonika ar Pablo

2 Tsi kuhu, gi pösehu himbi m'e
ma 'befihe nú'mu nda hös'ahe
ár mhö Jö.

²Mödi m'et'o xa da thohe nzeye ya mfei ne ya nts'ani núnú Nfilipo, ngu xka 'yohu, Jö bi 'raje ar ts'edi, ne bi tsə da hös'ahe ár hoga mhö. Mödi da thohe ya thogi, hindu ntsuhe.

³Da zo'ahe nö'ö majöni. Ma mhöhe hinge hongar hñö, wa ar hyate.

⁴Ngu bi numañhogihe Jö nda zokagihe nga möñhe ar hoga mhö, jange go ge'ö di möñhe, hinge njangu nu'u ne da gohwi xiñho yá mijö'iwi. Ngetho nö'ö di neje, ga ko'behe xiñho Jö ma Dadahu togo pötka ma mfenihu.

⁵Hinxta ka'ahe xta xi'ahe ya nzatho mhö. Hinxta ne xta ha'ahe nga hömp'ahe ri bojöhü. Ar tsi Dada pödi njap'u ngu di möñhe.

⁶Hinxta hoñhe da 'ñeska ma nsuhe ya jö'i, ngu'ahu wa ma'ra, mödi mi tsə nga a'ahe, ngetho yá mpotegihe ar tsi Hmu Hesukristo.

⁷Nö'ö da pehe, da mö'ahe ngu n'ar nönö mödi ne su ár bötsi.

⁸Xa da mö'ahe. Ne hinge hont'a ndi 'buhe nga 'ra'ahe ár hoga mhö Jö; ndi 'buhe nga 'ra'ahe ma tehe nu'mu mahyoni nga othe, ngetho xta mö'ahe.

⁹Tsi kuhu, gi pösehu parxui mi tsaje ndi mpehe, ne njap'u nda tsə nga tañhe nö'ö ndi k'athe. Ne hinge nga ot'ahe ar xuhña núnú ndi hös'ahe ár hoga mhö Jö.

¹⁰Ngu pö Jö ne nu'ahu n'ehe, núnú nda 'buhep'u, da 'yohe xiñho ha ri nthandihu nu'ahu xka jamfihu. Ne da 'buhe n'ar hogam'ui, hinte da othe nda k'as'ahu m'efä.

¹¹Gi pöhu hanja ndi zo'ahe, ne ndi hup'a ri muihu n'a ngu n'a, ngu n'ar dada zo yá bötsi.

¹²Ndi 'bep'ahe ngi 'buuhu ngu mahyoni da m'u nu'u togo xi zohna Jö da m'u här ts'ut'wi, ne da hyandwa ár nsunda.

¹³Nuje n'ehe hindi tsayahe di umfe njamödi Jö, ngetho nú'mu nga 'yoxu ar mhö da xi'ahe, ga nuuh hinge ngu ár mhö n'ar ñ'ohotho. Ga nuuhu ngu ar mhö majöni ár meti Jö, mpe ha ri muihu, nu'ahu xka dathwü ri tehu.

¹⁴Tsi kuhu, xka thohu ya nt'utsa mahyegi ngu xi tho nu'u ya ku 'bu ha yá nijö ar tsi Hmu Hesukristo 'buuhu har häi Nhudea. Gi njahup'u xi utsase'ihu ya mengu ri häihu, njangu xi utsase'u yá mixodyowi.

¹⁵Nuya xodyo go bi hyo'u ar tsi Hmu Hesukristo, ne gesé'u bi hyo yá m'ehni Jö, ha nuje bi gukagihe. Hingi ne da mepa Jö'u, ne utsa gatho ya jö'i.

¹⁶Ngetho hingi hegagihe ga zohe nu'u hingya xodyo da mpo'u. Xa xi nt'ata yá ts'oki, jange Jö xi 'yekwatho ár döta mfei.

Ar Pablo ne da mengi ma da k'ös'sa ar nijö 'bu Ntesalonika

¹⁷Ma tsi kuhu, 'ra ya tsi pa hinxta 'buuhu mahyegi. Mödi hinxta ñhanthu, ha ma myihe mi oda ar mfeni ga hant'ahe, jange xa di nehe ga ntthehu man'agi.

¹⁸Ndi nehe nga möhe ma nga k'ös'ahe, mödi ar Ts'ondöhi xi k'askagihe. Gesegi ar Pablo ri kuhu, xa xta nemhö ga map'u, ne hinxxi tsə.

¹⁹Ngetho teme nö'ö di to'mhe, teme ma johyahe, ne hanja ga tsuhe ma nthöhöhe nu xta e ar tsi Hmu Hesukristo. Ha hinge ga höñhe ngetho xka jamfihu.

²⁰Hö, ngetho xka ñ'emuihü ma da t'eska ma nsuhe ne ma ga njohyahe.

3 Himbi tsä da to'mhe nga pöhe tengu xka 'buþu, jange da beñhe nga kosehenu Atena.

²Ne da peñhe ma tsi kuhu Timoteo ár 'bego Jö, ne ma maxtehe hár 'befi ar tsi Hmu Hesukristo. Da peñhe ma nda k'ös'ahü nda hñup'a ri muihü, ne nda max'ahü nda te ri jamfihu.

³Njap'ü hinto di tupá yá mui ya nt'utsa gi thohü. Gi pösehü xi ts'onkagihu ga thohuyu.

⁴Nú'mü ndi 'buþwihi, da xi'ahe mi mahyoni nga thohü nzeye ya nt'utsa ngu gi thohupya.

⁵Jange himbi tsä da to'ma ma'ra ya pa. Dama da pehná togo nda ñ'ani tengu xka 'buþu, xömhö hinxi hya'ahü ar ts'ohyate, ne nunar 'befi xta pehe da m'edi.

⁶Ha nú'mü mba penkp'ü ar ku Timoteo, ba honkagihe ar hogá mhö tengu ri jamfihu ne ri mhötehü. Bi xije xa gi bengagihe, ne gi ne gi hyandgagihe, nguje di nehe ga nu'ahe n'ehe.

⁷Jange tsi kuhu, nú'mü nda ohe nunar mhönu, xa da njohyahe, mödi ndi thohe nzeye ya thogi ne ya nt'utsa, ngetho da pöhe mi tse ri jamfihu.

⁸Nu nda pöhe ngi umba ri muihü ngi teñhu ar tsi Hmu, da hñöhñöhe.

⁹Xi'mü, hanja hinga umfe njamödi Jö di beñ'ahe. Ngetho xa di pe'se n'ar döta johya hár nthandi ar tsi Dada.

¹⁰Parxui di afe Jö da 'raje ar sekí ma ga k'ös'ahe ga fax'ahe da nxoge ri jamfihu habü 'bedi.

¹¹Jö ma Dadahu ne ma tsi Hmu Hesukristo da zixkagihe ma ga k'ös'ahe.

¹²Ma tsi Hmu hü da max'ahü da te ri mhötehü n'a ngu n'a, ne gi möhü gatho nu ma'ra ngu di mö'ahé n'ehe.

¹³Ne da max'ahü dar nzedi ri muihü, ne gi hyehü gatho ya ts'oki. Gi 'buþu xint'axi hár nthandi Jö ma Dadahu, ne gi to'mhu xta penga ma tsi Hmu hü Hesukristo di ñ'owi gatho nu'ü xi ñ'emui.

Nö'ö ar m'ui numañho Jö ga 'buþu

4 Nupya tsi kuhu, di a'ahé ar möte hár thuhu ar tsi Hmu Hesukristo, ne di xi'ahe xa gi umba ri muihü gi 'buþu xiñho, ngu da ut'ahe gi pefü Jö, ne hingi tsayahü gi 'yothu njap'ü.

²Ngu xka pöhu, nunar tsi Hmu Hesukristo xi utkagihe nö'ö xta thok'ahe n'ehe.

³Ngetho nö'ö ne Jö, gi 'buþu xint'axi. Jange yo ma gi 'bengwihu ar 'behñö hingo ri nthötihü.

⁴Mahyoni n'a ngu n'a gi pöhu gi suhu ri 'behñöhu, gi 'buþu n'ar m'ui xint'axi ne xi nts'uní.

⁵Yo gi ñhëhu da hya'ahü ar mfeni, ngu nu'ü hingi pötwa ár 'ñu Jö.

⁶Hinto ma gi hyathü ri kuhu gi 'yothü nuya ts'okiyü, ngetho ngu xta xi'ahe ne xa xta thöthe, ar tsi Hmu ma da ko'spa ár ñöni.

⁷Ngetho Jö hinxi zokagihu ga othü ar ts'oki, xi zokagihu ga 'buþu n'ar m'ui xint'axi.

⁸Nö'ö to hingi ne da 'yoxa nö'ö di möñhe, hingi utsa ar ñ'oho, utsa Jö togo xi 'raju ár Hñö.

⁹Hinga mahyoni ga ot'ahü gi mö ri kuhu, ngetho gesé Jö xi ut'ahü gi mhöhu n'a ngu n'a.

¹⁰Ne gi ñ'uþu njap'ü hant'ahü gatho ya ku 'bu har haj Nmasedonia. Honse di a'ahé, tsi kuhu, da hñuxa ri mhötehü.

¹¹ Umba ri muihu gi 'buhu n'ar hogam'ui. Yo gi hesehu ri 'befihu, ne ja ri 'ye gi mpehu, ngu da xi'ahe gi 'yothu.

¹² 'Buhu xiñho, ne da ñömañho nu'u hinxi jamfi, ne hinte gi k'athu.

Nu xta penga ar tsi Hmu

¹³ Di nehe da zo xiñho ri mfenihiu tsi kuhu, tema da ja nu'u xi du, ne hinda du ri muihu, ngu nu ma'ra ya jö'i hinte ndq'mi.

¹⁴ Ngetho nu'mudi ñ'emuihuar tsi Hmu Hesu bi du ne bi mengi bi nte, di ñ'emuihun'ehe, Jö ma da ko'spa yá te nu'u xi du mi jamfi ar tsi Hmu.

¹⁵ Jange di ne ga xi'ahu ár mhö ar tsi Dada: Nuju gar 'buhuwa har hai nu xta penga ar tsi Hmu, hinga ma ga 'bet'ohu ga töhu nu'u xi du.

¹⁶ Ngetho gesé ar tsi Hmu ma da e mhets'i di ñö ngu ar ndö, ne ma da nt'q ár mhö n'ar ndö enxe, ne ma da nt'q ár ñheti ár k'axt'athuxi Jö. Ne nu'u xi du mi jamfi ar tsi Hmu Hesukristo ma da nank'u m'let'o.

¹⁷ Nep'u nuju gar tethunuya pa'u, dama da guxkagihuha ya gu*mahyegiwi* nu'u xki du, ga nthehu ar tsi Hmu har ndöhi, ne njap'u ga 'buhwihu'ö gatho ya pa.

¹⁸ Jange hñu'ma ri muihu n'a ngu n'a, möñhunuya mhöyu.

5 Ma tsi kuhu, hinga mahyoní ga ot'ahu ar 'ñu ham'uda tho gathoyu.

² Ngetho gi pöhu xiñho, nú'muxta ep'uar tsi Hmu, ma da njangu n'ar bë tso 'buu nxui, hinto to'mi.

³ Nu xta 'ñenga ya jö'i: Ra entho di 'buhu ne di pe'su n'ar hogam'ui, n'a nda dantho ma da 'ñepabi'uar nhwati, jangu yá ugi di 'ñepabi n'ar

'behñö ma da m'u ár bötsi, ne hinto ma da k'ont'i.

⁴ Ha nu'ahu ma tsi kuhu, hingi 'buhu har 'bexui, jange nunar pa'ö hinda ma da zu'ahu ngu n'ar bë.

⁵ Gatho'ihu yá bötsi'ihu ar hyats'i ne ar pa. Hingyá bötsi'ihu ar xui wa ar 'bexui.

⁶ Jange hinga öhungu nu ma'ra. Ma ga ndö'mhune ga pöhu xiñho nö'lö di othu.

⁷ Nu'u togo öhö, ö 'buu nxui, ha nu'u togo nti, 'buu nxui nti n'ehe.

⁸ Hindi njahup'u, di 'buhu mpa, ne di pöhu nö'lö di pehu. Ga pe'suar jamfri ne ar mhöte ngu ma hehu. Ne ga to'mhuma mpohohu, gehnudi ko'ma ma ñöhu, ngu ár nt'oño n'ar ndogu.

⁹ Ngetho Jö hinxi zonkagihuda zuju ár kwe. Xi hwankagihuga mpohohudi ñ'emuihuma tsi HmuHesukristo,

¹⁰ gehnubi 'yent'a ár te bi pokagihu. Jange ma ga 'buhwihu nu xta 'ñep'u, mödi ga tethuwa xta tuhu.

¹¹ Jange hñu'ma ri muihu n'a ngu n'a, ne mfaxuda te ri jamfihu, ngu xka nzöihugi othu.

Ar Pablo hu'mba yá mui ya gamfi

¹² Ma tsi kuhu, di a'ahu ar möte gi pe'sfuar nsu nu'u mpep'uhár 'befi Jö, nu'u tsix'ahu ne zo'ahu.

¹³ Möhu ne numañhohu, ngetho ot'un'ar hoga 'befi pepa Jö. Ne 'buhu n'ar hogam'ui n'a ngu n'a.

¹⁴ Di a'ahe n'ehe tsi kuhu, gi tsúhu nu'u ya döhñe, gi humfu yá mui nu'u hingi tse yá pa, faxu nu'u hingi tsédi, pe'spabihuar ts'eti gatho.

¹⁵Hyanthu xiñho, yo ma'gi ko'sthu ar ts'oki t'ot'ahu. Mahyoni gi pehu nö'ö xiñho n'a ngu n'a, ne gi japabihu njap'u gatho nu ma'ra.

¹⁶Xa gi johyahu hyax'mu.

¹⁷Yo gi tsayahu gi 'yafu Jö.

¹⁸Umfu njamödi Jö gatho nö'ö gitohu, ngetho njap'u ne gi 'yothu gatho nu'u xka jamfihu ar tsi Hmu Hesukristo.

¹⁹Hyehu ár Hñö Jö da mpe ha ri muihu.

²⁰Yo gi utsahu nö'ö mönga yá m'ehni Jö.

²¹'Yoxu xiñho gatho, tsömhü nö'ö xiñho.

²²Hyehup'u gatho nö'ö hingi ho.

²³Ne gesé Jö togo unga ar hogam'ui da t'axk'ahu xoge, ne

gatho ri mfenihu, ri hñöhü, ri pahu ne ri ndo'yohu di 'bu xiñho, ne hinte da k'as'ahu xta ep'u ma tsi Hmu Hesukristo.

²⁴Nölö togo xi zo'ahu hingi pata ár mfeni, jange nö'ö xi möñ'ö da 'yot'e.

**Ar Pablo har ngöts'i ñ'edi
ne apa Jö da max'u**

²⁵Ma tsi kuhu, 'yafu Jö da maxje.

²⁶Zengwagihep'u gatho ya ku, di pemfe n'ar ñhufi mhöte.

²⁷Di a'ahu hár thuhu ar tsi Hmu gi néhu mahyegiwi gatho nu ma'ra ya ku nunar he'minu.

²⁸Gi nthexkwihu ár nhwëki ar tsi Hmu Hesukristo. Dá njap'u.